
Утверждено
на заседании
Комитета образовательных программ
от 25 мая 2025, протокол №6

Программа экзамена для поступления в резидентуру
По образовательной программе 7R01118 – «Кардиохирургия (взрослая,
детская)»
Срок обучения 4 года
Кафедра хирургии

Программа экзамена для поступления в резидентуру по образовательной
программе 7R01118 – «Кардиохирургия (взрослая, детская)»
срок обучения 4 года
обсуждена на заседании кафедры хирургии
Заведующий кафедрой, д.м.н., профессор В. Мадьяров

Вопросы общего раздела:

1. История развития сердечно-сосудистой хирургии.
2. Хирургическое лечение ИБС. Показания и противопоказания. Аутовенозное и аутоартериальное коронарное шунтирование.
3. Легочная гипертензия. Классификация. Диагностика. Лечение.
4. Неинвазивные методы диагностики заболеваний сердца и сосудов.
5. Методы хирургической реваскуляризации миокарда. Хирургическая анатомия сердца и сосудов.
6. Пороки сердца: Этиология. Классификация. Диагностика. Способы лечения.
7. Митральная недостаточность (этиология, патофизиология, классификация, клиника, лечение).
8. Первичная легочная гипертензия: клиника, диагностика, лечение
9. Перикардиты (этиология, патогенез, способы лечения)
10. Классификация нестабильной стенокардии. Диагностика. Стратификация риска больных нестабильной стенокардией
11. Вторичная легочная гипертензия: клиника, диагностика, лечение
12. Показания к проведению диагностической катетеризации сердца.
13. Виды диагностической катетеризации сердца и сосудов. Коронарография.
14. Показания к проведению коронарографии.
15. Показания к оперативному лечению приобретенных пороков сердца: аортальный стеноз и недостаточность. Ведение больных после операции
16. Факторы, определяющие потребность миокарда в кислороде. Группы антиангинальных препаратов и их влияние на гемодинамику

Вопросы частного раздела

1. Показания к имплантации постоянного кардиостимулятора.
2. Показания к реваскуляризации миокарда (коронарная баллонная ангиопластика со стентированием и без стентирования, АКШ)
3. Тампонада сердца. Причины. Тактика.
4. Ведение больных после стентирования коронарных артерий
5. Фибрилляция предсердий. Способы лечения. Осложнения и профилактика
6. Ранние и поздние послеоперационные осложнения в кардиохирургии. Способы профилактики.
7. Этиология, патогенез, клиническое течение аневризм аорты. Классификация аневризм аорты.
8. Инструментальные методы диагностики аневризм аорты.
9. Стентирование коронарных артерий. Показания и противопоказания. Особенности проведения и обеспечения операций. Результаты. Осложнения.
10. Пороки аортального клапана (этиология, патофизиология, клиника, диагностика, лечение).
11. Пороки митрального клапана (этиология, патофизиология, классификация, клиника, лечение).

12. Методы неинвазивной диагностики заболеваний сердца и сосудов.
13. Неотложная хирургия острых заболеваний и травм сердца.
14. Тетрада Фалло: Определение. Клиника. Диагностика. Оперативное лечение.
15. Эндоваскулярные методы лечения ишемической болезни сердца. Показания и противопоказания. Осложнения.
16. Врожденные пороки сердца: Этиопатогенез. Клиника. Диагностика. Хирургическое лечение.

Рекомендуемая литература

Основная литература:

1. Kirklin/Barratt-Boyes. Cardiac Surgery, 4th Edition. 2013, Volume 1 and 2. 2059 pages
2. Donald B. Doty, Horn R. Doty. Cardiac Surgery: Operative Technique. 2nd Edition. 2012, 640 pages.
3. Лекции по сердечно-сосудистой хирургии / Под ред. Л.А. Бокерия. Изд. НЦССХ РАМН, 2005, в 2-х томах.
4. Бокерия Л.А., Беришили И.И. Хирургическая анатомия сердца. В 3-х томах. – М. Изд. НЦССХ РАМН, 2006.
5. Дземешкевич С.Л., Стивенсон Л.У. Болезни митрального клапана. М.: ГЭОТАР – М.: Медицина, 2000, 288 с
6. Кассирский Г.И., Зотова Л.М. Реабилитация больных после хирургического лечения врожденных пороков сердца. – М. – Изд. НЦССХ РАМН, 2007, 136 с.
7. Патофизиология заболеваний сердечно-сосудистой системы. / Под ред. Л.Лилли, пер. с англ., - М: Бином, 2003, 598 с.
8. Кардиохирургия. Техника выполнения операций Автор: Дональд Б. Доути, Джон Р.Доути Год издания: 2014

Дополнительная литература

1. University of Minnesota. Atlas of Human Cardiac Anatomy.
2. Глобальная поисковая медицинская система
3. База данных Medline.
4. Национальная медицинская библиотека США
5. Глобальная медицинская поисковая система
6. Американская Медицинская Ассоциация. Медицинская литература.
7. Медицинская база данных, поиск литературы по различным темам.

https://www.logobook.ru/prod_show.php?object_uid=12192976

<http://www.vhlab.umn.edu/atlas/>

Medscape<http://www.medscape.com>

Pub Med <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed/>

NationalLibraryofMedicine<http://www.nlm.nih.gov/>

Hardin MD <http://www.lib.uiowa.edu/hardin/md/index.html>

Am. MedicalAssociation<http://www.ama-assn.org/>

HealthGate<http://www.healthgate.com>

Бекітілді

Білім беру бағдарламалары Комитетінің
2025 жылғы 25 мамырдағы отырысында,
№6 хаттама

Резидентураға түсуге арналған емтихан бағдарламасы

7R01118 – «Ересектердің, балалардың кардиохирургиясы» білім беру бағдарламасы бойынша

Оқу мерзімі 4 жыл

Хирургия кафедрасы

7R01118 – «Ересектердің, балалардың кардиохирургиясы» білім беру бағдарламасы бойынша резидентураға түсуге арналған емтихан бағдарламасы
оқу мерзімі 4 жыл

Хирургия кафедрасының отырысында талқыланды

Кафедра менгерушісі, м.ғ. д., профессор В. Мадьяров

Жалпы бөлімнің сұрақтары:

1. Жүрек-қан тамырлары хирургиясының даму тарихы.
2. ЖИА-ның хирургиялық емі. Көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер. Аутовенозды және аутоартериялық коронарлық шунттау.
3. Өкпе гипертензиясы. Жіктелуі. Диагностикасы. Емі.
4. Жүрек және қан тамырлары ауруларын диагностикалаудың инвазивті емес әдістері.
5. Миокардты хирургиялық реваскуляризациялау әдістері. Жүрек пен қан тамырларының хирургиялық анатомиясы.
6. Жүрек ақаулары: Этиология. Жіктегу. Диагностика. Емдеу әдістері.
7. Митральды жеткіліксіздік (этиология, патофизиология, жіктелуі, клиникасы, емі).
8. Біріншілік өкпе гипертензиясы: клиника, диагностика, емі.
9. Перикардиттер (этиологиясы, патогенезі, емдеу әдістері)
10. Тұрақсыз стенокардияның жіктелуі. Диагностикасы. Тұрақсыз стенокардиямен ауыратын науқастардың қауіптігін стратификациялау
11. Екіншілік өкпе гипертензиясы: клиника, диагностика, емдеу
12. Жүректің диагностикалық катетеризациясын жүргізуге көрсеткіштер.
13. Жүрек пен қан тамырларының диагностикалық катетеризациясының түрлері. Коронарография.
14. Коронарография жүргізуге айғақтар.
15. Жүре пайда болған жүрек ақауларын хирургиялық емдеуге көрсеткіштер: аорта стенозы және жеткіліксіздігі. Операциядан кейін науқастарды басқару
16. Миокардтың оттегіге деген қажеттілігін анықтайдын факторлар. Антиангинальды препараттар топтары және олардың гемодинамикаға әсері

Жеке бөлімнің сұрақтары

1. Тұрақты кардиостимуляторды имплантациялау көрсеткіштері.
2. Миокард реваскуляризациясына көрсеткіштер (стенттеумен және стентсіз коронарлық баллонды ангиопластика, АКШ)
3. Жүрек тампонадасы. Себептері. Тактика.
4. Коронарлық артерияларды стенттегеннен кейін науқастарды бақылау
5. Қарынша фибрилляциясы. Емдеу әдістері. Асқынулар және алдын алу
6. Кардиохирургиядағы операциядан кейінгі ерте және кеш асқынулар. Алдын алу әдістері.
7. Аорта аневризмаларының этиологиясы, патогенезі, клиникалық ағымы. Қолқа аневризмаларының жіктелуі.
8. Қолқа аневризмасын диагностикалаудың аспаптық әдістері.
9. Коронарлық артерияларды стенттеу. Көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер. Операцияларды жүргізу және қамтамасыз ету ерекшеліктері. Нәтижелер. Асқынулар.

10. Қолқа қақпақшасының ақаулары (этиологиясы, патофизиологиясы, клиникасы, диагностикасы, лечение).
11. Митральды қақпақшаның ақаулары (этиологиясы, патофизиологиясы, жіктелуі, клиникасы, емі).
12. Жүрек және қан тамырлары ауруларын инвазивті емес диагностикалау әдістері.
13. Жедел жүрек аурулары мен жарақаттарындаа шұғыл хирургия.
14. Фалло Тетрадасы: Анықтамасы. Клиникалық көрінісі. Диагностикасы. Хирургиялық емдеу.
15. Жүректің ишемиялық ауруын эндovаскулярлық емдеу. Көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер. Асқынулар.
16. Жүректің түа біткен ақаулары: Этиопатогенезі. Клиникалық көрінісі. Диагностикасы. Хирургиялық емдеу.

Ұсынылатын литература

Негізгі литература:

1. Kirklin/Barratt-Boyes. Cardiac Surgery, 4th Edition. 2013, Volume 1 and 2. 2059 pages
2. Donald B. Doty, Horn R. Doty. Cardiac Surgery: Operative Technique. 2nd Edition. 2012, 640 pages.
3. Лекции по сердечно-сосудистой хирургии / Под ред. Л.А. Бокерия. Изд. НЦССХ РАМН, 2005, в 2-х томах.
4. Бокерия Л.А., Беришили И.И. Хирургическая анатомия сердца. В 3-х томах. – М. Изд. НЦССХ РАМН, 2006.
5. Дземешкевич С.Л., Стивенсон Л.У. Болезни митрального клапана. М.: ГЭОТАР – М.: Медицина, 2000, 288 с
6. Кассирский Г.И., Зотова Л.М. Реабилитация больных после хирургического лечения врожденных пороков сердца. – М. – Изд. НЦССХ РАМН, 2007, 136 с.
7. Патофизиология заболеваний сердечно-сосудистой системы. / Под ред. Л.Лилли, пер. с англ., - М: Бином, 2003, 598 с.
8. Кардиохирургия. Техника выполнения операций Автор: Дональд Б. Доути, Джон Р.Доути Год издания: 2014

Қосымша литература

1. University of Minnesota. Atlas of Human Cardiac Anatomy.
2. Жаһандық медициналық іздеу жүйесі
3. Medline дерекқоры.
4. АҚШ Ұлттық медицина кітапханасы
5. Жаһандық медициналық іздеу жүйесі
6. Американдық Медициналық Қауымдастық. Медициналық әдебиеттер.
7. Медициналық мәліметтер базасы, әртүрлі тақырыптар бойынша әдебиеттерді іздеу.

https://www.logobook.ru/prod_show.php?object_uid=12192976

<http://www.vhlab.umn.edu/atlas/>

Medscape<http://www.medscape.com>

Pub Med <http://www4.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed/>

NationalLibraryofMedicine<http://www.nlm.nih.gov/>

Hardin MD <http://www.lib.uiowa.edu/hardin/md/index.html>

Am. MedicalAssociation<http://www.ama-assn.org/>

HealthGate<http://www.healthgate.com>